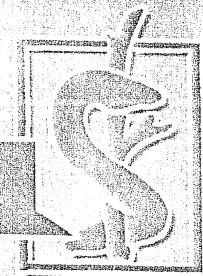

medicus

ISSN 1857-5994

ИНФОРМАТИВЕН ГЛАСНИК НА ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО - ШТИП, Година 6, Број 13, Декември 2011

ДОКТОРИ ВО СЛУЖБА НА МИРОТ
И СОЦИЈАЛНАТА ОДГОВОРНОСТ
(ИНТЕРВЈУ СО Д-Р ГОРАН ТРАЈКОВСКИ)

СПЕЦИЈАЛЕН ПРИЛОГ:
ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ

НЕВРОЛОШКОТО ОДДЕЛЕНИЕ3 ВО
ПОДОБРИ УСЛОВИ ЗА РАБОТА

СЕКАВАЊЕ ЗА ПРИМ. Д-Р БЛАГОЈ НИКОВ

АКТУЕЛНОСТИ

ПРЕПОЗНАЈ ГИ И ПРИЈАВИ ГО
СЕМЕЈНОТО НАСИЛСТВО

ДОКТОРИ ВО СЛУЖБА НА
МИРОТ И СОЦИЈАЛНАТА
ОДГОВОРНОСТ

ЕПИДЕМИОЛОШКИ КАРАКТЕ-
РИСТИКИ НА ДИЈАБЕТОТ

АНОРЕКСИЈА И БУЛИМИЈА

СПОНТАНОСТ И ПСИХОДРАМА

БРАНХИОГЕНИ ЦИСТИ,
СИНУСИ И ФИСТУЛИ

РЕВМАТОИДЕН АРТРИТИС

СПЕЦИЈАЛЕН ПРИЛОГ
ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ
СЕКАВАЊЕ НА ПРИМ. Д-Р
БЛАГОЈ НИКОВ

ОРАЛНО ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ
ГЕНЕРАЦИИ

РАН ДЕТСКИ КАРИЕС

СТОМАТОЛОГИЈАТА НЕКОГАШ
И ДЕНЕС

ПОРЦЕЛАНСКИ ЗАБНИ
ФАСЕТКИ

ЛЕКОВИТЕ И ОРАЛНОТО
ЗДРАВЈЕ

ГЕНЕТСКИ ДЕНТАЛНИ
АБНОРМАЛНОСТИ

ПИРСИНГ ВО
ОРОФАЦИЈАЛНАТА РЕГИЈА

ВРОДЕНИ АНОМАЛИИ НА
ЛИЦЕТО И УСТАТА

УПАТСТВО ЗА АВТОРИ НА
ТРУДОВИ

Почитувани читатели,

Уште една година е зад нас. Неминовно е да направиме резиме како ја поминавме претходната, и што треба да направиме во Новата. Не е реално да ни се реализираат сите планови, што всушност го прават животот интересен, динамичен, непредвидлив, и полн со изненадувања. Сепак и оваа година да се обидеме да направиме нешто корисно за себе, но и за другите, нешто што ќе ни го разведри секојдневието, да посакаме нешто убаво, да подариме насмевка. Таа насмевка нека биде широка, ведрa и од срце. А за таква насмевка, да обезбедиме услови, да се грижиме за целокупното здравје, затоа што во широката насмевка, во убавите и здрави заби, лежи резултатот на грижата за нашето целокупно здравје. Научните докази го потврдуваат интегралниот пристап кон општото здравје како предуслов за орално здравје. Тоа е точка на **Агендата** и на **Светската здравствена организација**, како дел од грижата за популацијата од раѓањето до напредната возраст. Постојано се бара подобар пристап и практики преку здравствените политики, да се дојде до подобро здравје преку мултидисциплинарни активности да се проценат тековните практики. Да се дискутира соодветното орално здравје од аспект на ризик фактори и од аспект на промоција на здравите животни навики, во интерес на превенција од болестите. Главната цел е да се истакне важноста на оралното здравје како компонента на севкупното здравје.

Затоа, да се придружиме на овие напори на целата заедница, да го сочуваме пред се целокупното здравје, вклучувајќи го оралното здравје, и да му се радуваме на животот со сите задоволства кој тој може да ни ги пружи.

Нека ни е Среќна Новата 2012 година. Да сме весели и насмеани со широки и здрави насмевки!!

Проф д-р Елизабета Зисовска

medicus

Информативен гласник на
ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО - ШТИП
ГОДИНА 6 БРОЈ 13

Декември 2011 година

e-mail: marinasuma@yahoo.com

Издавач: ЈЗУ Клиничка болница - Штип

Уредник: Марина Шуманска

Рецензент: ВНС, прим. д-р мед. сци. Елизабета Зисовска

редакција: проф. д-р Никола Силјановски,

прим. д-р Стојче Василева, прим. д-р Зоран Живков,

прим. м-р Билјана Лазарова, асс. д-р Гордана Камчева,

д-р Марина Гацова, м-р Наталија Дечовски, дипл.

правник Мирче Панев, дипл. проф. Марина Шуманска, дипл.

проф. Лидија Миленкоска, д-р Никола Лазовски,

м-р Павлина Николовска

Изработка на фотографии: Фото студио „Фото Трајче“ - Штип

Печати: Печатница „2-ри Август“ - Штип

Тираж: 300 примероци

ЛЕКОВИТЕ И ОРАЛНОТО ЗДРАВЈЕ

Доц. д-р
Цена Димова

Голям број на лекови, вклучувајќи ги и лековите на рецепт, витамини и минерали, растителни препарати можат да влијаат на оралното здравје

Лековите имаат потенцијал да предизвикаат состојби како што е сува устата, обилно крвање, орална кандидијаза, гингивална хиперемија, промени во сетилото за вкус, забна дисколорација, стоматитис, улцерации и некроза (табела 1). За ваквите несакани појави може пациентот да се пожали, но ретко се случува да побара помош од стоматолог.

Бидејќи многу од пациентите редовно земаат лекови, како препишани, така и непрепишани, при секој индивидуален случај треба да се направи сеопфатна здравствена историја, која треба да ги содржи следниве податоци:

- Физичка здравствена состојба, медицински услови, бременост, доење.

- Орален здравствен статус

- Ризик фактори

- Листа на лекови кое се земаат вклучувајќи витамини и минералии,

- Листа на несакани реакции на лекови, пречувствителност, алергии.

Стоматологот треба да препорача зголемена стандардна орал-

НЕСАКАН ЕФЕКТ НА ОРАЛНОТО ЗДРАВЈЕ	ЛЕКОВИ
Крвање во оралната празнина	<ul style="list-style-type: none"> аспирин, антикоагуланси (на пример варфарин, хепарин, со нискомолекуларен хепарин), лекови кои предизвикуваат тромбоцитопенија (на пример, сулфонамиди, кинин, кинидин, тиазидни диуретици, алопуринол, метилдопа, антинеопластични агенси, дигоксин, фенитоин, и златни соли), нестероидни анти-воспаление (на пример, ибупрофенот, напроксен, диклофенак), лекови кои влијаат на тромбоцитната агрегација како тиклопидин и клопидогрел, антибиотици: цефалоспорици, пеницилин, и тетрациклини и некои лекови на природна база (на пример, лук, Гинко билоба)
Стоматити	<ul style="list-style-type: none"> метотрексат и многу лекови со анти неоплазматично дејство
Орална кандидијаза	<ul style="list-style-type: none"> антибиотици со широк спектар, антинеоплазматични агенси, кортикостероиди (вклучувајќи ги оралните инхалатори), и имunosupресивни агенси
Забна дисколорација	<ul style="list-style-type: none"> тетрациклини (вклучувајќи Миноциклин), ципрофлоксацин, железо, хлорхексидин
Сува уста	<ul style="list-style-type: none"> антихолинергици, антидепресиви, лекови против Паркинсонова болест, антихистаминици, лекови со деконгестивно дејство, уринарни антиспазмолитици, антипсихотици, хипнотици диуретици, системски бронходилататори, мускулни релаксанти, метилдопа, лаксативи, бета-блокатори, наркотици и клонидин
Промени на вкусот (горчлив или метален вкус во устата)	<ul style="list-style-type: none"> наптоприл, еналаприл, griseofulvin, пенициламин, метронидазол, карбенцилин хлорхексидин, дилтиазем, хлорал хидрат, злато соли, литиум, витамин Д, метформин и сулфасалазин
Гингивална хипертофија	<ul style="list-style-type: none"> фенитоин, нифедипин, циклоспорин А имunosupресивни лекови (по органска трансплантација)
Улцерации и некроза	<ul style="list-style-type: none"> аспирин, индометацин, сребро нитрат, водород пероксид, и калиум хлорид

на хигиена кај пациентите кои имаат сува уста како последица на орални антидијабетици, лекови за покачен крвен притисок, орални контрацептиви, некои хемотераписки агенси, орални инхалатори, и тоа со почесто плакнење на устата со вода или со водички за плакнење на устата.

Шеќерите честопати влегуваат во составот на сирупите против кашлица, витамините, антицидните лекови и антифунгалните лекови. Пациентите

кои подолгорочно примаат вакви лекови имаат поголем ризик за развиток на кариес на забите, затоа треба да се препорача на пациентите доколку мораат да примаат вакви лекови во подолг временски период, да се избере паралела од истите кои немаат шеќери во составот.

Доколку пациентите кои редовно примаат лекови за основното медицинско заболување и кои имаат некои од наброените несакани ефекти или појави, а воедно имаат и носат парцијални или тотални протези, хигиената на овие стомато-протетски изработки потребно е да се зголеми и тоа со употреба на блистери за чистење на забни протези кои имаат антибактериско и антиплак дејство, и со кои брзо се чистат истите.